

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ,
ПРИСВЯЧЕНИЙ 25-Й РІЧНИЦІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я»**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
17 листопада 2017 року**

М. ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Колесник Юрій Михайлович – ректор Запорізького державного медичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Заступники голови оргкомітету:

Книш Євгеній Григорович – завідувач кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, доктор фармацевтичних наук, професор

Алексєєв Олександр Германович – вчений секретар, доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук

Відповідальний секретар оргкомітету:

Аніщенко Михайло Анатолійович – старший викладач кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат юридичних наук

Члени оргкомітету:

Алексєєва Ірина Миколаївна - доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Ткаченко Наталя Олександрівна - доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Скріпкін Сергій Васильович – начальник юридичного відділу ЗДМУ

Актуальні проблеми теорії та практики правового регулювання галузі охорони здоров'я: проблеми і перспективи: збірник тез доповідей науково-практичного круглого столу, присвяченого 25-й річниці прийняття Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (17 листопада 2017 року) / За заг. ред. д-ра мед. наук, професора, Заслуж. діяча науки і техніки України Ю. М. Колесника. – Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2017. – 152 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей, що виражають теоретичні та практичні проблеми правового регулювання галузі охорони здоров'я в контексті сучасних тенденцій його розвитку, окреслено основні напрями їх вирішення. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

Литвиненко Ольга Веніамінівна, Дондик Наталя Яківна. ПРАВОВЕ ВИРШЕННЯ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗБИТКІВ ПО КРАДІЖКАХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ.....	106
Литвиненко Ольга Веніамінівна, Дондик Наталя Яківна, Кравченко Тетяна Вікторівна. ЗАЛУЧЕННЯ АУДИТОРА В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В АПТЕКАХ.....	108
Логвиненко Борис Олексійович. ДО ПИТАННЯ ПРО ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ У МЕДИЧНІЙ СФЕРІ.....	110
Миронов Андрій Григорович. ІНФОРМОВАНА ЗГОДА НА МЕДИЧНЕ ВТРУЧАННЯ: ПРАВОВІ ЗАСАДИ.....	113
Мосаєв Юрій Володимирович. ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ В СФЕРІ ДОСТУПУ ДО МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	116
Олефір Андрій Олександрович. АВТОНОМІЗАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ПЕРЕДУМОВА МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ.....	119
Ольховський Василь Олексійович, Хижняк Володимир Володимирович, Бондаренко Владислав Вікторович. ЄВТАНАЗІЯ – ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА	121
Ольховський Василь Олексійович, Хижняк Володимир Володимирович, Бондаренко Владислав Вікторович, Губін Микола Володимирович. ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНЕ ПРАВОЗНАВСТВО» УХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	123
Панькевич Остап Богданович. ПРОВОДА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ САМОРЕГУЛЮВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ.....	125
Самко Анатолій Васильович. МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ МЕДИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗМІН ДО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я.....	127
Скріпкін Сергій Васильович. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИДАТКІВ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	129
Смолярова Марина Леонідівна. СТИМУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	131
Ткаченко Наталя Олександрівна, Червоненко Наталя Михайлівна. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	134
Токарева Катерина Олегівна. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.....	137
Тучков Сергій Сергійович. ПОНЯТТЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	139
Франчук Валентин Васильович, Рябець Роман. АНАЛІЗ ЮРИДИЧНИХ НАСЛІДКІВ НЕНАЛЕЖНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	143
Шатковський Ярослав Миколайович. РОЗРОБКА МЕДИЧНИХ СТАНДАРТІВ ЯК КРОК ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО ПАРИТЕТУ ЛІКАРІВ ТА ПАЦІЄНТІВ.....	144
Юрковська Лідія Геннадіївна. КЛАСИФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	148

Список використаних джерел:

1. Барміна Г. Чи має майбутнє медична реформа? / Г. Барміна // Аптека. - №49 (1020). – 21 грудня 2015. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/354864>.
2. Національний класифікатор видів економічної діяльності ДК 009:2010, затв. Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29 листопада 2010 року № 530 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://visnuk.domino.net.ua/.db/141323/files/DK_009.pdf.
3. Основи законодавства про охорону здоров'я від 19 листопада 1992 року № 2801-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 4, ст.19.
4. Стефанчук Р.О., Зелінський А.М. Право на здоров'я як особисте немайнове право фізичних осіб / Р.О. Стефанчук, А.М. Зелінський // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. –2003. - №2 (6). – С.40-45.
5. Про професійний розвиток працівників: Закон України від 12.01.2012 р. №4312- VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 39. – Ст. 462.
6. Новіков Д. О. Особливості правового регулювання праці медичних працівників: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юрид. наук : спец. 12.00.05. / Денис Олександрович Новіков. – Х, 2013. – 214 с.

Ткаченко Наталя Олександрівна,

доцент кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного правознавства
Запорізького державного медичного університету,
кандидат фармацевтичних наук, доцент

Червоненко Наталія Михайлівна,

доцент кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного правознавства
Запорізького державного медичного університету,
кандидат фармацевтичних наук, доцент

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Відповідно до ст. 78 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» фармацевтичні працівники зобов'язані сприяти охороні та зміцненню здоров'я людей, запобіганню і лікуванню захворювань, надавати своєчасну та кваліфіковану лікарську допомогу.

Якість фармацевтичних послуг (в т.ч. лікарська допомога), що надають аптечні заклади сьогодні, в певній мірі залежить від компетентності й

професіоналізму фармацевтичних фахівців (ФФ), ступені дотримання ними певних законодавчих норм та стандартів.

Сьогодні діяльність фармацевтичної галузі (ФГ) регулює масивна база нормативно-правових актів (НПА), яка впорядковує обіг лікарських засобів (ЛЗ) і контроль їх якості, підприємницьку діяльність, конкуренцію на фармацевтичному ринку, захист прав споживачів фармацевтичних послуг, отримання фармацевтичної освіти, отримання ліцензії на певний вид фармацевтичної діяльності тощо. Проте, не дивлячись на такий масив НПБ, спостерігається стійка тенденція збільшення кількості правопорушень у фармацевтичній сфері, що створює безпосередню загрозу здоров'ю нації, деморалізує ФФ і знижує рівень довіри у суспільстві до провізорів. Такий стан речей потребує стандартизації діяльності ФФ, де знання законодавчої бази щодо фармацевтичної діяльності та беззаперечне її дотримання було б фундаментальним принципом.

Підзаконним НПА, який на сьогодні пояснює питання кваліфікаційних вимог до ФФ та використовується для правильного розподілу персоналу згідно з фахом і кваліфікацією, визначення завдань, обов'язків і відповідальності працівників галузі ОЗ є Довідник кваліфікаційних характеристик [1]. На його основі кожне фармацевтичне підприємство розробляє посадові інструкції (ПІ) з зазначенням принципів діяльності фахівця, вимог стосовно знань та вмінь, кола відповідальності, тощо.

Метою наших досліджень стало визначення повноти і змістовності ПІ для ФФ аптечних закладів та оцінка сучасного стану документального оформлення взаємовідносин і поля діяльності ФФ. При виконанні роботи були використані методи пошуку, порівняльного, логічного системного аналізів та узагальнення даних.

Перший етап роботи передбачав вивчення структури ПІ у відповідності з розділами Довідника: «Завдання та обов'язки», «Повинен знати» та «Кваліфікаційні вимоги». Нами була вивчена структура ПІ за вказаними розділами ФФ окремих аптек з шести областей України: Запорізької, Дніпровської, Миколаївської, Полтавської, Херсонської, Харківської.

Результати аналізу показали, що структура ПІ включає до 7 розділів: «Загальні положення», «Завдання та обов'язки», «Права», «Відповідальність», «Повинен знати», «Кваліфікаційні вимоги», «Взаємовідносини (зв'язки за посадою)». Серед них можна виділити 4 основні розділи, які зустрічаються майже у всіх ПІ і склали 93,3-100% випадків. Керівники аптек надають першочергову роль наступним розділам: «Загальні положення», «Завдання та обов'язки», «Права», «Відповідальність». Таким розділам, як «Повинен знати», «Взаємовідносини (зв'язки за посадою)», «Кваліфікаційні вимоги» не

надається відповідна увага. Так, розділи III «Повинен знати» (містить вимоги до спеціальних знань, а також знань до законодавчих актів та нормативних документів, необхідних для виконання посадових обов'язків) і «Взаємовідносини (зв'язки за посадою)», зустрічаються тільки у 16,7% випадків III. Розділу «Кваліфікаційні вимоги» приділяється тільки 10% у III. На другому етапі досліджень здійснено аналіз наповнення зазначених розділів III. Особливу увагу було приділено наповненню розділам «Завдання та обов'язки» і «Відповідальність». Зміст розглядали орієнтуючись на науково-практичні рекомендації «Посадові інструкції працівників організацій з роздрібною реалізацією лікарських засобів (ЛЗ)» [2]. В III ФФ перелік «Завдання та обов'язки» коливається від 5-28 пунктів. Аналіз показав, що частіше за все в III включено такі завдання і обов'язки, як «Перевіряє правильність умов зберігання та строки придатності ЛЗ», «Здійснює реєстрацію ЛЗ, що тимчасово відсутні в аптеці, та приймає замовлення на їх доставку», «Здійснює касові операції», «Бере участь у роботі з обліку та звітності про рух матеріальних цінностей в аптеці, у проведенні інвентаризації», «Прийняття ЛЗ у відділ, оформлення їх до відпуску, розміщення по місцях зберігання». Найменше зустрічаються: «Надання консультацій відвідувачам з питань попередження й профілактики захворюваності та зміцнення стану здоров'я» та «Надання долікарняної допомоги хворим».

Розділ «Відповідальність» у III, як показав аналіз, є самим не значним. Найчастіше він включає лише один пункт: несе відповідальність за неякісну роботу і помилкові дії, за бездіяльність і неприйняття рішень, що входять до його повноважень. Види персональної відповідальності визначаються у відповідності з діючим законодавством»

Таким чином, керівники аптечних закладів (мереж) відносяться формально до складання і перегляду посадових інструкцій згідно нормативно-законодавчої бази.

Список використаних джерел

1. Довідник кваліфікаційних характеристик. Наказ МОЗ України від 29.03.2002р. № 117 [Електродний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20020329_117.html.

2. Галій Л.В. Посадові інструкції працівників організацій з роздрібною реалізацією лікарських засобів: Науково-практичні рекомендації. / Л.В.Галій, В.М.Толочко – Х.: Вид-во НФаУ, 2008. – 28 с.